

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РЕІНЖІНІРИНГУ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті досліджено наукові підходи щодо застосування фінансового реінжинірингу в банківській діяльності. Виявлено, що успішність використання даного інструменту дасть можливість в перспективі реформувати основні напрями системи в банківському секторі. Взаємодія усіх елементів і процесів фінансового реінжинірингу дозволить перевести фінансовий менеджмент комерційних банків на якісно новий рівень. Сучасним банкам для того щоб досягати конкурентних переваг, підтримати ліквідність, підвищити доходи інноваційним інструментом має стати фінансовий реінжиніринг. На сьогоднішній день це один із ключових методів антикризового управління комерційних банків і направлений на досягнення фінансової ефективності і стійкості банківської діяльності.

Ключові слова: банк; фінансовий реінжиніринг; кредитування; бізнес-процеси; інноваційна діяльність.

IRYNA YEPIFANOVA, KOVAL NATALIYA

Vinnitsia National Technical University

PROSPECTS OF APPLICATION OF FINANCIAL REENGINEERING IN BANKING ACTIVITY

The article examines scientific approaches to the application of financial reengineering in banking.

The interaction of all elements and processes of financial reengineering will bring the financial management of commercial banks to a qualitatively new level. For commercial banks, to achieve competitive advantage, maintain liquidity, increase profits and at the same time reduce costs, today must become an innovative tool for reengineering. Which is one of the key methods of crisis management of commercial banks and aimed at achieving financial efficiency and sustainability of banking. This is a rational organization of the process of activity, which allows customers to get a quality banking product or maintain leadership in certain indicators of the banking business. It is also the management of personnel in customer service. This direction allows you to effectively direct the activities of employees in the right direction, ensuring that the bank achieves the goals of the development strategy. This also applies to marketing policy, which increases the competitiveness of banking by specific means - through pricing policy or non-standard methods of sales promotion. In this case, adequate restructuring of other parts of the bank's management system must be ensured. Actually, this is the concept of banking reengineering.

Reengineering in the field of financial management of commercial banks provides new competitive advantages, allows you to reduce costs and increase revenues, while ensuring a rapid response of commercial banks to changing situations. Reengineering of financial management of commercial banks should also provide support for the Bank's liquidity as a guarantee of its reliability, compliance with the interests of depositors and creditors, minimization of banking activities.

Reengineering of financial management of commercial banks helps maintain the liquidity of banks and is one of the key methods of crisis management of commercial banks, all this guarantees rapid and qualitatively new changes in the activities of commercial banks to achieve financial results. efficiency and stability in difficult conditions of the competitive environment.

Banking reengineering should be aimed at identifying and significantly improving the main components of the banking business, which can provide it with stable profits and competitive advantages.

Keywords: bank; financial reengineering; crediting; business processes; innovative activity.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

У умовах глобалізації світової економіки та ринкових перетворень вітчизняної фінансової системи сучасні українські банки потребують адекватні стратегії удосконалення діяльності і оновлення свого бізнесу. В процесі прискорення та впровадження нових банківських продуктів і послуг відбуваються досить оперативні реакції на зміни ринкової ситуації фінансового сектору. Світовий досвід роботи закордонних банків засвідчує, що за допомогою цього інструменту фінансовим установам вдається досить швидко реагувати на зміни кон'юнктури ринку, досягати конкурентних переваг на ринку банківський послуг, підвищувати доходи та одночасно скорочувати витрати. В Україні без впровадження та використання фінансового реінжинірингу банківська діяльність не може цілком задовільнити потреби споживчого сектору банківських послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Серед вітчизняних і закордонних науковців, які займаються питаннями використання та застосування фінансового реінжинірингу, можна виділити наступних: Т. Девенпорт [1], М. Хаммер і Дж. Чампі [2], Пол Аллен [3], Данченко О.В. [4], Лачкова В. М. [5], Фурса Т. П. [6], Волков К. В. [7], Вовк В. Я. [8].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Незважаючи на значну кількість досліджень у напрямку застосування фінансового реінжинірингу в банківській діяльності, питання ефективності та успішності використання цього інструменту, його сутність, особливості, переваги та недоліки потребують подальших досліджень.

Формулювання цілей статті

Метою статті є виявлення можливостей застосування фінансового реінжинірингу як фінансового інструменту у напрямку інноваційного банківського менеджменту, а також систематизації теоретико-методологічних підходів щодо його адаптації до сучасного банківського сектору.

Виклад основного матеріалу

Стратегія європейської інтеграції в Україні, яка є ключовим пріоритетом зовнішньої та внутрішньої політики держави на короткострокову та довгострокову перспективу потребує зміцнення та стабільності щодо роботи банківського сектору, котрий є гарантом фінансової рівноваги в країні. Надзвичайно гостро на сьогоднішній день постає потреба в розробці нових, інноваційних та ефективних інструментів впровадження дієвого фінансового менеджменту в умовах конкуренції в складному банківському середовищі. Використання одного із інноваційних методів банківського менеджменту, який забезпечить можливість впливу на ефективність та результативність будь-якої діяльності, є фінансовий реінжиніринг. Застосування фінансового реінжинірингу в банківській діяльності направлені на удосконалення тих підходів, які гарантовано забезпечать банку стабільний прибуток і конкурентні переваги, а також дадуть змогу утримати лідерство за визначеними показниками в сегменті ринку банківських послуг. Результатом використання реінжинірингу у фінансовому менеджменті комерційних банків є зниження ризиків, поліпшення якості банківських послуг, скорочення витрат, підвищення рівня задоволеності клієнтів та збільшення продуктивності.

В процесі застосування реінжинірингу в фінансовому менеджменті комерційних банків було б доцільно виділити певні критерії, до яких перш за все відносяться: максимальне задоволення потреб клієнтів, забезпечення конкурентних переваг та клієнтоорієнтованість.

Реінжиніринг фінансового менеджменту комерційних банків має на меті удосконалення тих напрямів діяльності, які гарантовано забезпечать банку стабільний прибуток і конкурентні переваги, забезпечать можливість утримання лідерства за визначеними показниками в сегменті ринку банківських послуг. Застосування реінжинірингу, як засвідчує практичний досвід, допомагає ефективно посприяти конкурентоспроможності та нестандартним методам стимулювання продажів банківських продуктів.

На особливу увагу науковців та практиків за останні роки заслуговує проблема забезпечення ліквідності банків. Банківський бізнес під впливом сучасних тенденцій розвитку супроводжуються значними ризиками на які наражаються банки. Постійна трансформація цих ризиків потребує від банків впровадження інноваційних інструментів управління ними. Особливо це стосується вибору методів та інструментів управління ризиком ліквідності вітчизняних банків. Так як банківські кризи набули систематичного характеру, а в умовах прискореної глобалізації та відкритості економічної системи ще більше йде загострення та зростання рівня ризиковості діяльності у фінансовому секторі. Для оперативного реагування на характер прояву реальної кризи ліквідності її треба діагностувати та своєчасно виявити. Саме тому профілактичними заходами щодо попередження виникнення кризи ліквідності може стати інструментарій фінансового реінжинірингу[9].

Варто приділити увагу й передумовам застосування реінжинірингу в процесі реалізації механізму банківського кредитування. Реінжиніринг механізму кредитування доцільно проводити з метою зменшення розривів між вхідними фінансовими потоками та наданими новими кредитами. У здійсненні кредитування бере участь велика кількість ланок організаційної структури комерційного банку. І в результаті спільної роботи у загальному процесі може відбутися певний збій, при цьому ні співробітник, ні навіть група не знають всі технічні деталі. За таких умов, у разі впровадження нових продуктів, застосування фінансового реінжинірингу надасть можливість створити динамічну модель ефективного функціонування кредитного механізму.

На сьогоднішній день в комерційних банках за умов проведення реінжинірингу кредитування, варто врахувати такі особливості[10]:

- виконавці в процесі прийняття рішень досить обмежені в своїх повноваженнях виходячи з високої ризикованості кредитних операцій;
- регламентовані та досить жорсткі правила проведення операцій з боку обов'язкового врахування вимог НБУ; подання та складання звітності по кредитних операціях до державних органів передбачає досить жорсткі вимоги до якості підготовки проектних процесів та часу його впровадження;
- створюється висока залежність між процесом реінжинірингу та якості програмно-технічного забезпечення, а також кваліфікації програмістів;
- виникає загроза відмивання «брудних» грошей, що вимагає та обумовлює високу відповідальність при здійсненні функцій фінансового моніторингу операцій банку;
- динамічність моделі оновлення нормативної бази щодо виконання кредитних операцій досить висока.

Світовий досвід показує, що проекти реінжинірингу проводяться по всьому світу вже майже двадцять років, і статистика дозволяє сформулювати певні висновки про негативні та позитивні моменти застосування проектів. Як правило, більше половини проектів повністю провалюються. Ще частина не досягає поставлених цілей і на це впливають наступні чинники: суттєвий опір змінам (60% проектів), обмеження, що притаманні існуючим системам (40%), недостатня узгодженість в діях роботи підрозділів

(40%), відсутність лідера проекту (40%), очікування які не є реалістичними (30%), тощо [11, 12]. Таким чином перспективи застосування фінансового реінжинірингу відносно діяльності комерційного банку потребують, на наш погляд, подальших досліджень.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Таким чином, в результаті проведеного дослідження можна відзначити, що функціонування сучасної банківської системи потребує перегляду існуючих підходів та концепцій щодо використання нових підходів для вдосконалення управління банківською діяльністю з метою зниження ризиків під час інвестування банками коштів у розвиток економіки. Банківський бізнес повинен використовувати новітні інструментарії управління та трансформацій бізнес процесів — фінансовий реінжиніринг. Сучасний процес реінжинірингу в банківському секторі вимагає застосування системного підходу до аналізу зовнішнього середовища та структурування роботи в середині самого банку. Він створює умови реорганізації та підвищення ефективності банківської діяльності. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є застосування інструментів фінансового реінжинірингу щодо механізму кредитування у банках та оцінки їх ефективності, застосування інструментів моніторингу достатності та якості компонентів ліквідності, а також адаптація кращого досвіду європейських банківських структур в проведенні фінансового реінжинірингу до умов розвитку фінансової банківської системи України.

Література

1. Davenport Th.H. Process Innovation: Reengineering Work Through Information Technology. Boston: Harvard Business School Press, 1992. 337 p.
2. Hammer M. Reengineering Work: Don't Automate, Obliterate. Harvard Business Review. 1990. № 4. 25-35 pp.
3. Аллен Пол Х. Реинжиниринг банка: Программа выживания и успеха. М.: Альпина Паблшер, 2002. 264 с.
4. Данченко О. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес процесів. К.: Університет економіки та права "КРОК", 2017. 238 с.
5. Лачкова В.М. Лачкова Л.І., Шевчук І.Л., Фінансовий менеджмент у банку: навч. посібник. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2017. 180 с.
6. Фурса Т.П. Організаційні аспекти фінансового менеджменту комерційного банку. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. 2014. № 6 ч.5. С. 92-94.
7. Волков К. В. Алгоритм реинжиниринга. Справочник экономиста. 2005. № 2. С. 49-57.
8. Вовк В. Я. Стратегічне управління конкурентоспроможністю банку: монографія. Харків.: НТМТ, 2011. 336 с.
9. Міщенко В. Слав'янська Н., Криклій О. Роль та місце реінжинірингу в сучасному банку. Банківська справа. 2013. № 3. С. 3-9.
10. Богданова К. А. Реінжиніринг механізму банківського кредитування. Молодий вчений. 2015. № 2(17). С. 97-102. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/2/21.pdf>
11. Reengineering Success Factors. URL: <http://www.prosci.com>.
12. Why Re-Engineering Fails. URL: <http://www.prosci.com>.

References

1. Davenport Th.H. Process Innovation: Reengineering Work Through Information Technology. Boston: Harvard Business School Press, 1992. 337 s.
2. Hammer M. Reengineering Work: Don't Automate, Obliterate. Harvard Business Review. 1990. № 4. 25-35
3. Allen Pol Kh. Reinzhyryrynh banka: Prohramma vyzyvanyia y uspekha. M.: Alpyna Pablysher, 2002. 264.
4. Danchenko, O.B. (2017), Praktychni aspekty reinzhyryrynhu biznes protsesiv [Practical aspects of business process reengineering], University of Economics and Law "KROK", 2017. 238 s.
5. Lachkova V.M. Lachkova L.I., Shevchuk I.L., Finansovy menedzhment u banku: navch. posibnyk. Kharkiv : Vydavets Ivanchenko I.S., 2017. 180 s.
6. Fursa T.P. Orhanizatsiini aspekty finansovoho menedzhmentu komertsiiinoho banku. Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia Ekonomichni nauky. 2014. № 6 ch.5. S. 92-94.
7. Volkov K. V. Alhorytm reynzhynryrynh. Spravochnyk ekonomysta. 2005. № 2. S. 49-57.
8. Vovk V. Ya. Stratehichne upravlinnia konkurentospromozhnistiu banku: monohrafiia. Kharkiv.: NTMT, 2011. 336 s.
9. Mishchenko V. Slavianska N., Kryklii O. Rol ta mistse reynzhynryrynhu v suchasnomu banku. Bankivska sprava. 2013. № 3. S. 3-9.
10. Bohdanova K. A. Reinzhyryrynh mekhanizmu bankivskoho kredytuvannia. Molodyi vchenyi. 2015. № 2(17). S. 97-102. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/2/21.pdf>
11. Reengineering Success Factors. URL: <http://www.prosci.com>.
12. Why Re-Engineering Fails. URL: <http://www.prosci.com>.

Надійшла / Paper received : 11.07.2020
Надрукована / Paper Printed : 28.09.2020